

Србија е во паника, бидејќи со процесот на реадмисија би требало во оваа земја да се вратат од 50.000 до 150.000 лица. А надлежните служби во Скопје, МНР и МВР, си молчат и си свиркаат. "Бројката" која треба да се врати во нашава земја е енигма. Зошто? Може ли таа да направи нов неприроден демографски дебаланс меѓу Македонците и Албанците, или за ова прашање ќе чепкаме со години, па така до незаборав.

Дирекцијата за билатерални релации со европските држави, поточно Одделението за Централна и Западна Европа при МНР, се отепа од работа, односно упорно "м'чи", ваквиот однос на најповиканите државни институции нè наведува на заклучок дека соодветните министерства имаат сериозни внатрешни проблеми. Нивниот однос во комуникацијата со медиумите се коси со нефункционирањето на Законот за слободен пристап до информации.

Пишува: Кокан СТОЈЧЕВ

Неодамна го начнавме прашањето за реадмисија на лица од ЕУ во Република Македонија, при што од МВР добивме кус бирократски одговор, а дел од нашето барање за некои подетални податоци го пренасочија кон Министерството за надворешни работи, од каде се до објавувањето на овој текст не добивме опишан одговор. Имено, во телефонското образложение од МНР се вели дека нашето барање се "крчка", односно на него сè уште се работи. И додека Дирекцијата за билатерални релации со европските држави, поточно Одделението за Централна и Западна Европа при МНР се "отепа" од работа, односно упорно "м'чи", ваквиот однос на најповиканите државни институции нè наведува на заклучок дека соодветните министерства имаат сериозни внатрешни проблеми. Нивниот однос во комуникацијата со медиумите се коси со нефункционирањето на

МИНИСТЕРКАТА ГОРДАНА ЈАНКУЛОСКА САМО ВО НЕКОЛКУ СИТУАЦИИ ОДГОВОРИ НА ПРАШАЊЕТО

"ОТПИШАНИТЕ" СЕ ВО "МАКЕДОНСКО

Законот за слободен пристап до информации, кои веруваме не претставуваат државна тајна, бидејќи околу оваа тема се крена голема прав во Србија. Традиционално затворената српска политичка сцена отворено дискутира на оваа тема, бидејќи се соочува со враќање на илјадници српски државјани. Дали овој шок ќе се случи и во Република Македонија? Засега нема одговор, освен дека треба да се подготвиме за инвазијата на лица кои ЕУ ќе ни ги врати во "македонското гето".

БЛА... БЛА... БЛА...

Во контекст на темата ве потсетуваме на пратеничкото прашање на Стојан Андов, поставено на 41. седница на Собранието на РМ, одржана на 26 април 2007 година, а упатено до министерката Гордана Јанкуловска и до министерот Антонио Милошоски.

"Парафрираниот Договор со Европската комисија за реадмисија практично ги одразува напорите на Република Македонија, која последниве неколку месеци сериозно му се посветува на ова прашање. Имено, до парафрирањето

на Договорот РМ преговараше со земјите-членки на ЕУ билатерално и до моментот на политичката одлука на Европската комисија да се разговара и да се преговара за хоризонтален тип на Договор за реадмисија, Република Македонија имаше склучено 16 договори за реадмисија, со 16 држави-членки на ЕУ. Меѓутоа, по политичката одлука на ЕК да се оди на поинаков тип на Договор за реадмисија, до декември минатата година пристапиме кон преговарање за текстот на договорот. Практично, со неговото парафрирање, РМ го заокружи процесот на склучување договори за реадмисија меѓу Македонија и земјите-членки на Европската унија", истакнува Јанкуловска во одговорот на пратеничкото прашање.

"Можеби едно од клучните прашања е член 3, односно став 3 од овој член, каде што се затвора едно од најважните и најспорните технички прашања кои произлегуваат од овој Договор, со што РМ затвори суштинско прашање и еден од проблемите, кој веќе егзистира во Договорот, а е во сила со една од земјите-членки на ЕУ. Имено, со постигнатото решение кое претходно беше во сила,

каде немавме дополнителен услов, кој сега го имаме во овој Договор за реадмисија, статистичките показатели покажуваат дека од 1 мај 2004 година, од кога овој Договор е во сила, според овој член е побарано враќање на 200 лица. Со постигнатото решение, лицата од поранешна Југославија, кои по однос на овој член биле предмет на реадмисија, покрај фактот дека биле родени во РМ, неопходно е да докажат дополнителен услов, односно тие треба да покажат дека имале пријавено престојувалиште до денот на осамостојувањето на Македонија", оценува министерката за внатрешни работи.

"Вториот член кој ќе го издвојам од Договорот за реадмисија е член 8, каде што во целост е прифатен нашиот предлог за категоризација на документите врз основа на кои ќе се врши реадмисија на лицата. Овој член се разликува од сите други земји со кои ЕУ имаше преговори, каде што предлогот на Комисијата беше усвоен од страна на другите земји кои преговараат.

Имено, ЕК инсистираше и на документи со истечен рок на важење и тие инсистираа на овој услов, а со исполнувањето на условот тој да биде доволен за враќање на лицата без да се вршат дополнителни проверки на документите. Наш став беше дека без проверки

Министерката Јанкулоска го истакнува и член 9, каде била прифатена позицијата на РМ за неприфатливоста на првичниот предлог на ЕК за документите со кои без натамошни проверки би се враќале лицата поранешни државјани на Југославија.

"Нашата позиција во однос на овој член е дека пред тие лица да бидат вратени во Република Македонија, сите документи кои ги поседуваат овие лица потребно е да подлежат на проверка и произнесување од наша страна.

За нас е неприфатливо враќањето на лицата да се врши врз основа само на документи издадени од поранешна Југославија или од некоја од тогашните републики, без претходно соодветните служби на Македонија да го проверат фактот на раѓање, живеалиштето до определна етапа итн. И сосема на крај, роковите за реадмисија кои, исто така, се предмет на текстот на овој договор суштински се разликуваат од постигнатото решение, кое успеа да го испреговараат другите земји. ЕК се согласи со предлогот на Р Македонија за договор на доставените барања да постои рок од 14 календарски дена", објаснува првиот човек на МВР.

СРБИЈА НА НОЗЕ

Иако министерката за внатрешни работи, Гордана Јанкулоска, ги смирува страстите во земјава, сепак мечката ни тропа на врата. Имено, Србија е во паника, бидејќи со процесот на реадмисија би требало во оваа земја да се вратат од 50.000 до 150.000 лица.

За овој проблем, белградска "Политика" уште на првата страница пишува дека Србија се соочува со голем и неизвесен проблем. Според проценките, кои неодамна биле изнесени на Собранискиот Одбор за одбрана и безбедност, од земјите во ЕУ треба да бидат вратени повеќе од 100.000 лица, кои во претходните години заминале во Европа. Оваа фрапантна бројка е застрашувачка за обичните граѓани во Србија. Многу од нив се прашуваат каде ќе се сместат овие луѓе? Што да се прави со нив? Како да се нахранат, вработат или образуваат, кога во Србија владее сиромаштија, невработеност, нема станова, а нема ниту перспектива за пронаоѓање на кров или на работно место.

"Проценките на Советот на Европа, кои датираат од 2003 година, истакнуваат дека во Србија би требало да се вратат меѓу 50.000 и 150.000 лица, на кои им престанал важечкиот легален престој во земјите на ЕУ. Многу е тешко да се одреди за која бројка станува збор", истакнува правниот аналитичар и програмски координатор на НВО "Група 484", Владимир Петровиќ.

Министерството за дијаспора на Србија укажува дека ова прашање е важно, а по потпишувањето на Спогодбата за реадмисија со ЕУ, Србија мора

да ја почитува спогодбата, бидејќи таа оди заедно со олеснителните околности поврзани со визниот режим.

"Врз основа на Спогодбата за реадмисија, не е познат точниот број на оние кои треба да бидат вратени во Србија, но се проценува дека од земјите на Европската унија треба да бидат вратени повеќе од 47.000 лица", истакна неодамна министерот за внатрешни работи на Србија, Драган Јоциќ.

За истиот српски дневен весник, кој од секогаш важел за официјално државно гласило, претседателот на Ромската партија и пратеникот, Срѓан Шајн, истакнува дека Србија не е подготвена да прифати 100.000 свои граѓани, меѓу кои има и повеќе од 50.000 Роми.

СРПСКИОТ МИНИСТЕР ЗА ПОЛИЦИЈА, ДРАГАН ЈОЦИЌ, ОТВОРЕНО ЗБОРУВА ЗА ПРОБЛЕМОТ

"Србија нема конкретни проекти за интеграција на тие луѓе. Затоа во овој момент тие треба да останат во ЕУ, бидејќи таму имаат барем некаква перспектива и основни услови за живот. Ние сега луѓето ги селиме од еден реален и нормален живот во живот полн со неизвесност и бесперспективност. За нив најдобро би било тие да се интегрираат во државите-членки на ЕУ", оценува ромскиот пратеник во Србија, Срѓан Шајн.

Инаку, по 1996 година Србија има потпишано 16 билатерални договори за реадмисија, но по потпишувањето на Спогодбата со ЕУ условите за враќање на нејзините граѓани и државјани се комплицираат работите.

Поради овој проблем невладината организација "Група 484" веќе работи на реализација на проектот за реадмисија на српските државјани. Во негов состав веќе се отворени неколку реинтегративни центри во: Зрењанин, Нови Сад, Нови Пазар, Пријеполје, како и во општинските центри во Белград - Вождовац и Палилула. Но, бројката е проширена и во Врање, Ниш, Књажевац и Бор.

ВРАЌААТ ТО ГЕТО"

можат да се враќаат само лица кои поседуваат важечки документи, со што ќе може да се потврди нивното државјанство. Во таа смисла, утврдувањето на државјанството, врз основа на документи со истечен рок на важност се наметна да биде предмет на проверка, пред давање согласност за враќање на овие лица.

Предлогот на ЕК беше релативизиран со тоа што документите, со кои се потврдува државјанството и во практика значително може да ја наруши севкупната постапка за враќање, со реперкусии врз засегнатите лица и државата преземач, во крајна линија тоа особено е загрижувачко за Македонија, бидејќи додека се утврдува државјанството на лицата и при евентуални грешки кои би се направиле на овој начин, мора да се има предвид и фактот дека постојат тешкотии кои би можеле да настанат од потребата за нивно сместување и за егзистенција на тие лица. Со решението кое ние го понудивме беше елиминирана оваа, условно речено, не многу позитивна позиција, која другите земји кои преговараа за договор за реадмисија ја прифатија како позиција на ЕУ".